

Definitielijst rapport Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein

Definities van indicatoren Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (mei 2018)

Opgesteld door VNG Realisatie
Datum 8 mei 2018
Versie 4.1

Begrip	Definitie
Algemene voorzieningen	Algemene voorzieningen zijn voorzieningen binnen de Wmo , toegankelijk zonder beschikking van de gemeente. Het gaat hier om de voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn. Bijvoorbeeld de buurt- en clubhuizen, sociaal-cultureel werk, sociale samenhang, welzijnsactiviteiten etc.
Allochtoon	Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.
Autochtoon	Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar men zelf is geboren.
Andere voorziening voor arbeidsbeperking	Dit is een type re-integratievoorziening . Sommige mensen hebben moeite met zien, horen of bewegen, maar kunnen wel werken. Als zij daardoor bepaalde taken niet goed kunnen uitvoeren, dan kunnen zij ondersteuning krijgen. Voorbeelden zijn een doventolk of een voorleeshulp.
Armoede, opgroeiend in	De belangrijkste indicator voor armoede is het inkomen dat een huishouden kan besteden. Het CBS hanteert als maatstaven de lage-inkomensgrens en het sociaal minimum.
Beëindigde arrangementen (Wmo)	Aantal maatwerkarrangementen dat in de verslagperiode is beëindigd.
Beroepsbevolking	Personen: - die betaald werk hebben (werkzame beroepsbevolking), of - die geen betaald werk hebben, recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen. De gegevens worden meestal gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar. Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.
Beschermd wonen	Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen. Bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
Beschut werk	Dit is een type re-integratievoorziening . Indien noodzakelijk organiseert de gemeente voor iemand een beschutte werkplek. De gemeente legt zelf in een gemeentelijke verordening vast wanneer er sprake is van beschut werk. Deze voorziening zal vaak samenlopen met andere voorzieningen zoals een job-coach of een loonkostensubsidie.
Bijstandsuitkeringen	Uitkeringen op grond van de Wet werk en bijstand (WWB), de Participatiewet , de Algemene bijstandswet (Abw) en de Wet investeren in jongeren (WIJ).
Cliënt	Een cliënt is een natuurlijk persoon, die ondersteuning ontvangt binnen de Wmo , Jeugdwet en/of Participatiewet .
Eerstelijnszorg	Alle zorg die direct toegankelijk is voor de patiënt en waarvoor geen verwijzing nodig is.
Gestarte maatwerkarrangementen	Aantal maatwerkarrangementen dat in de verslagperiode is gestart.
Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD)	De GMSD ondersteunt gemeenten bij de informatie voor de gemeenteraad en de burgers, de horizontale informatievoorziening. De GMSD wordt tweemaal per jaar gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl . Elke gemeente vindt hier zijn eigen rapport op gemeentelijk en op wijkniveau. In de database staat nog veel meer informatie.

Grootteklasse (referentiegroep)	<p>Gemeenten kunnen met elkaar vergeleken worden op basis van grootteklasse. Gemeenten zijn hierbij ingedeeld in vijf grootteklassen op basis van aantal inwoners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <25.000 inwoners: gemeenten met minder dan 25.000 inwoners • 25.000 - 50.000 inwoners: gemeenten met meer dan 25.000 en minder dan 50.000 inwoners • 50.000 - 100.000 inwoners: gemeenten met meer dan 50.000 en minder dan 100.000 inwoners • 100.000 - 300.000 inwoners: gemeenten met meer dan 100.000 en minder dan 300.000 inwoners • >300.000 inwoners: gemeenten met meer dan 300.000 inwoners
Huishouden met hoog inkomen	<p>Particuliere huishoudens zijn ingedeeld naar hoogte van het besteedbaar huishoudensinkomen. Alle particuliere huishoudens zijn gerangschikt van laag naar hoog besteedbaar huishoudensinkomen. Voor de huishoudens met een hoog besteedbaar inkomen worden de huishoudens met de hoogste 20-procent meegenomen. (Het inkomen waarvoor geldt dat 20% een hoger of een even groot inkomen heeft.) Het percentage is vermeld bij minimaal 100 particuliere huishoudens per buurt. Waarden lager dan 5 procent zijn vastgezet op 5 procent, waarden hoger dan 95 procent zijn vastgezet op 95 procent.</p>
Huishouden met laag inkomen	<p>Particuliere huishoudens zijn ingedeeld naar hoogte van het besteedbaar huishoudensinkomen. Alle particuliere huishoudens zijn gerangschikt van laag naar hoog besteedbaar huishoudensinkomen. Bij de huishoudens met een laag besteedbaar inkomen worden de huishoudens met de laagste 40-procent meegenomen. (Het inkomen waarvoor geldt dat 40% een lager of een even groot inkomen heeft.) Het percentage is (om beveiligingsredenen alleen) vermeld bij minimaal 100 particuliere huishoudens per buurt. Waarden lager dan 5 procent zijn vastgezet op 5 procent, waarden hoger dan 95 procent zijn vastgezet op 95 procent.</p>
Huishouden (particulier)	<p>Eén of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf daar niet-bedrijfsmatig voorzien in de dagelijkse levensbehoeften.</p>
Hulpmiddelen en diensten (type maatwerkarrangement Wmo)	<p>Dit is een type maatwerkarrangement. Deze groep bevat de volgende productcategorieën uit de iWmo-standaarden: woondiensten, vervoersdiensten, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en overige hulpmiddelen.</p>
Jeugdhulp	<p>Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Onderscheid in jeugdhulp met verblijf en jeugdhulp zonder verblijf.</p>
Jeugdhulp met verblijf	<p>In het geval van Jeugdhulp met verblijf verblijft de jeugdige elders. Of anders gezegd, de jeugdige slaapt formeel elders, niet zijnde thuis, in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Dagbehandeling valt daarom onder de categorie 'jeugdhulp zonder verblijf'. Verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de weeks vallen onder deze categorie.</p>
Jeugdhulp zonder verblijf	<p>In deze vorm van ondersteuning verblijft de jeugdige thuis, in het eigen gezin. Of anders gezegd, de jeugdige slaapt thuis. In ieder geval formeel. Het kan zijn dat de jeugdige bij opa en oma slaapt of bij iemand anders, echter dit is dan niet formeel zo geregeld.</p>

Jeugdbescherming	<p>Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Er zijn vijf verschillende jeugdbeschermingsmaatregelen. Het betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondertoezichtstelling • Voorlopige ondertoezichtstelling • Voogdij • Voorlopige voogdij • Tijdelijke voogdij
Jeugdreclassering	<p>Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18de met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.</p>
Jeugdzorg	<p>Het geheel van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering dat onder verantwoordelijkheid van de gemeente wordt uitgevoerd volgens de Jeugdwet (2015).</p>
Jeugdwet	<p>Deze wet, die op 1 januari 2015 van kracht is gegaan, heeft tot doel het jeugdstelsel te vereenvoudigen en efficiënter en effectiever te maken. De primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Jeugdwet ligt bij gemeenten.</p>
Levensweg	<p>De 'Levensweg' is de naam voor de longitudinale analyse die in de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein wordt gebruikt.</p>
Life event	<p>Levensgebeurtenis, zoals een echtscheiding, langdurige ziekte en geboorte van een kind, die mogelijk aanleiding is voor het gebruik van regelingen en voorzieningen.</p>
Longitudinale analyse	<p>Een analyse waarbij dezelfde personen in de loop van de tijd worden gevolgd en op vaste momenten opnieuw worden geanalyseerd. Alle personen die 1 januari 2015 gebruik maakten van één of meer voorzieningen in het sociaal domein (Wmo, Participatie, Jeugd) zijn als beginpunt genomen in de Levensweg.</p>
Loonkostensubsidie (Participatiewet)	<p>Dit is een type re-integratievoorziening. De loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet is een subsidie die een werkgever krijgt als ondersteuning om iemand in dienst te nemen die een arbeidsvermogen heeft dat langdurig onder wettelijk minimum loon is.</p>
Maatwerkarrangementen (Wmo)	<p>Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de Wmo2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu. Ook wel specialistische zorg of specialistische ondersteuning genoemd. In de GMSD worden een aantal typen maatwerkarrangementen onderscheiden.</p>
Minimuminkomen	<p>Een besteedbaar huishoudensinkomen tot 105 procent van het sociale minimum (bijstand of AOW inclusief eventuele kinderbijslag).</p>
Ondersteuning thuis (type maatwerkarrangement Wmo)	<p>Dit is een type maatwerkarrangement Wmo. Deze groep bevat de volgende productcategorieën uit de iWmo-standaarden: begeleiding, persoonlijke verzorging, kortdurend verblijf, overige ondersteuning gericht op het individu of huishouden/gezin, dagbesteding, overige groepsgerichte ondersteuning en overige maatwerkarrangementen.</p>
Participatieplaats	<p>Dit is een type re-integratievoorziening. De doelgroep voor participatieplaatsen betreft uitkeringsgerechtigden met een kleine kans op toetreding tot het arbeidsproces ten gevolge van persoonlijke werkbelemmeringen, die daardoor voornamelijk niet bemiddelbaar zijn op de arbeidsmarkt. Participatieplaatsen hebben betrekking op een specifieke vorm van werken met</p>

	behoud van uitkering, waarbij additionele werkzaamheden onbeloond en in het kader van re-integratie worden uitgevoerd. Daardoor verschilt het van loonkostensubsidie .
Participatiewet	De Participatiewet is een samenvoeging van de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en de Wajong. De wet is gericht op ondersteuning voor eenieder die deze heeft bij het vinden van (betaald) werk.
Persoonsgebonden budget (PGB)	Een persoonsgebonden budget is een geldbedrag dat aan cliënten kan worden toegekend om zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in te kopen wanneer niet wordt gekozen voor Zorg in Natura (ZIN) .
POH-GGZ	De POH-GGZ staat voor Praktijkondersteuning Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg. Huisartspraktijken kunnen sinds 2008 zich laten ondersteunen door een POH-GGZ. Deze kan op verzoek van de huisarts een cliënt met psychische problemen zien om een beter beeld van de klacht te krijgen, de mogelijk nodige behandeling vast te stellen en verdere begeleiding te verlenen.
Re-integratievoorziening	Voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht. Er worden een aantal typen onderscheiden.
Sociaal economische status	De sociaaleconomische status staat voor de positie van mensen op de maatschappelijke ladder met het daaraan verbonden aanzien en prestige. Belangrijke indicatoren voor sociaaleconomische status zijn opleidingsniveau, beroepsstatus en hoogte van het inkomen.
Sociaal buurt- of wijkteam	Een multidisciplinair samenwerkingsverband van professionals (en mogelijk niet-professionals) dat zich als doel stelt op integrale wijze hulp te verlenen aan individuen, gezinnen of huishoudens. Het takenpakket van een buurt- of wijkteam kan per gemeente en/of wijk verschillen.
Samenkracht en burgerparticipatie en Wijkteams (voorheen sociale basisondersteuning)	De ondersteuning of een voorziening waar geen toegangsbesluit of beschikking voor nodig is. Het betreft enerzijds vrij toegankelijke algemene voorzieningen in het sociaal domein, zoals het algemeen maatschappelijk werk, een groepsactiviteit bij ontmoetingscentrum, sociaal cultureel werk, sociale samenhang of welzijnsactiviteiten (zie ook algemene voorzieningen). Anderzijds betreft het de lichte vormen van zorg en ondersteuning of generalistische ondersteuning, eerstelijns ondersteuning van bijvoorbeeld het buurt- of wijkteam of eerstelijnsloket zoals informatieverstrekking, advisering, cliëntondersteuning, keukentafelgesprekken, vroegsignalering en dergelijke.
Sociale minimum	Het wettelijk bestaansminimum zoals dat in de politieke besluitvorming is vastgesteld. Om te kunnen beoordelen hoe het inkomen van een huishouden zich verhoudt tot het minimum, moet aan de hand van de regelgeving worden vastgesteld welke norm voor het desbetreffende huishouden van toepassing is. De norm voor een (echt)paar met uitsluitend minderjarige kinderen is bijvoorbeeld gelijkgesteld aan de bijstandsuitkering van een echtpaar, aangevuld met de (leeftijdsafhankelijke) kinderbijslag. Bij 65-plussers is het bedrag aan AOW-pensioen als norm gekozen. Het sociaal minimum wordt elk jaar aangepast.
Stapeling sociaal domein	Stapeling betreft de samenloop van twee of meer regelingen of voorzieningen in het sociaal domein.
Tijdelijke loonkostensubsidie	Dit is een type re-integratievoorziening . De subsidie die een werkgever krijgt als ondersteuning om een persoon met een

	tijdelijk lager productieniveau (bijvoorbeeld i.v.m. werkritme) in dienst te nemen. Deze loonkostensubsidie heeft een tijdelijk karakter en er is sprake van een regulier arbeidscontract bij de werkgever.
Traject (hulptraject jeugd)	Bij de jeugdcijfers wordt een onderscheid gemaakt in (aantallen) jongeren en soms over de (aantallen) jeugdhulptrajecten. Een jeugdige kan één of meerdere hulptrajecten tegelijk doorlopen. Een hulptraject bestaat uit een combinatie van hulpvorm en aanvangsdatum. Omdat een jongere meerdere trajecten tegelijk kan doorlopen, verschilt het aantal jeugdhulptrajecten van het aantal jongeren: het aantal hulptrajecten komt hoger uit. Als een jongere in één periode meerdere hulptrajecten doorloopt met dezelfde hulpvorm dan worden deze trajecten samengenomen. In de cijfers tellen deze dan mee als één doorlopend hulptraject. Dit gebeurt ook als de aanvangsdatums verschillen: het gaat erom dat de hulptrajecten elkaar overlappen. De aanvangsdatum wordt in dat geval gezien als de datum waarop de hulp voor het eerst is gestart, en de einddatum is de datum waarop de laatste hulp wordt beëindigd.
Type maatwerkarrangement (Wmo)	In de gemeentelijke monitor Sociaal Domein worden vier typen maatwerkarrangementen onderscheiden. Dit betreft: hulp bij het huishouden, hulpmiddelen en diensten , ondersteuning thuis en verblijf en opvang .
Type re-integratievoorziening (Participatiewet)	Dit zijn de volgende voorzieningen: tijdelijke loonkostensubsidie , WIW/ID-baan , participatieplaats , loonkostensubsidie (Participatiewet) , beschut werk , begeleiding op werkring/job-coach, vervoersvoorziening (woon-werk), andere voorziening voor arbeidsbeperking en overige voorzieningen.
Uitstroom	Het aantal cliënten dat binnen de gegeven periode stopt met het gebruiken van een dienst of product. Dit geldt voor zowel specialistische, als basisondersteuning.
Verblijf en opvang (type maatwerkarrangement Wmo)	Dit is een type maatwerkarrangement . Deze groep bevat de volgende productcategorieën uit de iWmo-standaarden: beschermd wonen, opvang, spoedopvang en overige beschermd wonen en opvang.
Verdachten	Dit zijn degenen van wie voor het begin van de vervolging uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit wordt aangenomen.
Vervoersvoorziening (woon-werk)	Dit is een type re-integratievoorziening . Als reizen naar het werk door chronische ziekte of handicap lastig is, kan een vervoersvoorziening worden verstrekt. Deze voorziening kan alleen worden ingezet voor personen met een arbeidsbeperking. Als een vergelijkbare voorziening wordt ingezet voor een persoon zonder een arbeidsbeperking dan is er sprake van een overige voorziening.
Verwijzer	De organisatie of persoon die de jongere en/of zijn/haar ouders heeft verwezen naar de jeugdhulp .
Voortijdig schoolverlater	Iemand die het onderwijs heeft verlaten en niet in het bezit is van een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo-niveau 2 of hoger.
Voorzieningen	Onder voorzieningen in het sociaal domein wordt verstaan: <ul style="list-style-type: none"> • Maatwerkarrangementen die vallen onder Wmo • Maatwerkarrangementen die vallen onder de Jeugdwet (jeugdhulp, jeugdbescherming en/of jeugdreclassering) • Maatwerkarrangementen die vallen onder de Participatiewet (zowel re-integratievoorzieningen als biijstandsuitkeringen)
Werkloos	Hiervan is sprake wanneer een persoon die wel betaald werk wil of kan verrichten, maar geen werk kan krijgen.
Wet langdurige zorg (Wlz)	De Wet langdurige zorg (Wlz) is er voor mensen die de hele dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht nodig hebben. Bijvoorbeeld ouderen met vergevorderde dementie of mensen

	met een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking. Meestal wordt deze zorg in een instelling verleend maar soms is dat thuis ook mogelijk.
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	Wanneer er wordt gesproken over Wmo of de Wet maatschappelijke ondersteuning, dan wordt er gerefereerd aan de wet zoals die op 1 januari 2015 van kracht is gegaan. Deze wet stelt gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen.
Wijkverpleging	Wijkverpleging is er voor mensen die thuis verzorging of verpleging nodig hebben. Verzorging gaat om hulp bij de algemene dagelijkse verrichtingen, zoals wassen en aankleden, maar ook om het klaarzetten en toedienen van medicijnen. Verpleging heeft betrekking op het verrichten van verpleegkundige handelingen, zoals wondverzorging. Daarnaast maakt de wijkverpleegkundige afspraken met de gemeente over zorg, welzijn en wonen.
WIW/ID-baan	Dit is een type re-integratievoorziening . Dit betreft 'oude' gesubsidieerde arbeid. ID-banen zijn gesubsidieerde arbeidsplaatsen op basis van het besluit In en Doorstroombanen (de oude Melkertbanen). WIW-banen zijn werkervaringsplaatsen voor langdurig werklozen, op basis van het besluit Werk inschakeling Werkzoekenden (WIW). Instroom in beide regelingen is per 1 januari 2004 niet meer mogelijk, de regelingen worden decentraal afgebouwd.
Zorg in Natura (ZIN)	De zorg die geleverd wordt door een zorgaanbieder en waarop iemand aanspraak kan maken volgens de Wmo; de zorgaanbieder krijgt de geleverde zorg rechtstreeks vergoed. Een andere financieringsvorm is de PGB .

VNG REALISATIE

**NASSAULAAN 12
2514 JS DEN HAAG**

**POSTBUS 30435
2500 GK DEN HAAG**

INFO@VNG.NL

WWW.VNGREALISATIE.NL